

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2015

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΑΣΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΜΒΑΤΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΕΙΝΟ ΟΓΚΟ ΤΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ

Αγροτουρισμός στη Μαδάρα

editorial

Παλλιέργειες αρωματικών φυτών, εστιατόρια με πρώτες ύλες από την περιοχή, τουριστικά καταλύματα με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, περιπατητικός τουρισμός, αποτελούν κάποιες από τις δραστηριότητες, που αναπτύσσονται στον Ορεινό όγκο των Λευκών Ορέων, συμβατές με το περιβάλλον, στις οποίες ο “Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς” απένευσε πρόσφατα σήμα ποιότητας και παρουσιάζονται σήμερα με τις “διαδρομές”.

περιεχόμενα

8/8

Μύρων,
Τριαντάφυλλος

10/8

Λαυρέντιος,
Ιππόλυτος

11/8

Εύπλους

Εβδομαδιαίο ένθετο
της εφημερίδας
“Χανιώτικα νέα”ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης ΓαρεδάκηςΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια Κουμή

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάννα Μαρουλοσπράκη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσακας
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος Κοσμαδάκης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκαδάκης

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Αγροτουρισμός
στη Μαδάρασελ. 6 - 8 ~ Πολιτισμός,
σερφαρίσματασελ. 9 ~ Συνέντευξη με τον
Δημήτρη Μπιάσησελ. 10 ~ Η Ναυτική Συλλογή
του Horatio Nelson στο Ναυτικό
Μουσείο Κρήτης

σελ. 11 ~ Παιδότοπος

σελ. 12 ~ Υγεία & Βότανα

No.473

Φανταστικό
μουσείο

Giovanni Battista Moroni, “Πορτρέτο ενός ράφτη”, 1570, Λονδίνο, Εθνική Πινακοθήκη.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Ο Giovanni Battista Moroni γεννήθηκε στο Αλμπίνο, μια μικρή πόλη στους πρόποδες των Άλπεων. Οι γειτονικές πόλεις της Μπρέσια γενέτειρας του δασκάλου του Moretto - και του Μπέργκαμο, βρίσκονται σε μια περιοχή που γεωγραφικά ορίζεται ανάμεσα στο Μιλάνο, τη Βενετία, την κεντρική Ιταλία και τη νότια Γερμανία. Ακολουθώντας πειθήνια τις αυστηρές επιταγές στη μεταφορά του καθολικού δόγματος στη ζωγραφική, όπως αυτές διατυπώθηκαν στη σύνοδο του Τριδέντου στα 1563, ο Moroni στο πεδίο της θρησκευτικής ζωγραφικής θα διαφοροποιηθεί ελάχιστα από τις αυστηρά “αντιμεταρρυθμιστικές” συνθέσεις του δασκάλου του Moretto.

Ωστόσο, το ιδιαίτερο ταλέντο του ζωγράφου από το Αλμπίνο έμελλε να αναδειχθεί στο καλλιτεχνικό είδος της προσωπογραφίας, όπου ο Moroni θα χαράξει καινοτόμους δρόμους, γνωρίζοντας σήμερα την καθολική αποδοχή της έρευνας, η οποία στο πρόσωπό του αναγνωρίζει -όχι άδικα- έναν από τους κατεξοχήν δεξιότεχνες του είδους κατά τον ύστερο 16ο αιώνα. Κατά την πρώιμη περίοδο της καλλιτεχνικής πορείας του Τισιανού -ας θυμηθούμε π.χ. τα περίφημα πορτρέτα του Βενετσιάνου για τον ισπανό βασιλιά και αυτοκράτορα Κάρολο Ε' και το γιο και διάδοχό του στο θρόνο Φίλιππο Β' - το ολόσωμο πορτραίτο έχαιρε ιδιαίτερης απήχησης στους αυλικούς - βασιλικούς κύκλους. Στα 1570 η μόδα αυτή είχε πάψει ωστόσο προ πολλού να αποτελεί

αποκλειστικό προνόμιο των ισχυρών και έτσι κάνουν την εμφάνισή τους προσωπογραφίες όχι μόνο ευγενών, αλλά και εκπροσώπων ήσσονων στην κοινωνική ιεραρχία επαγγελματικών κατηγοριών.

Η απόδοση ενός ράφτη εν ώρα εργασίας παραμένει μοναδική στο είδος της. Έχει υποθεθεί μάλιστα και όχι αβάσιμα ότι η δημιουργία του έργου προήλθε ως αντάλλαγμα για προσφερθείσες υπηρεσίες τού μοντέλου προς το ζωγράφο, όπως π.χ. το ράφιμο ενός ωραίου κουστουμιού από φινετσάτο μαύρο ισπανικό ύφασμα, όπως αυτό με το οποίο καταγίνεται ο απεικονισμένος ράφτης στον πίνακά μας.

Η ψυχογραφική πινελιά του Moroni, ο οποίος πετυχαίνει μέσω της ελαφρά κυρτής, φυσικής κλίσης του σώματος και του κεφαλιού, αλλά κυρίως μέσω της διεισδυτικής ματιάς του ράφτη με έξοχο τρόπο να χτίσει μια γέφυρα επικοινωνίας ανάμεσα στο μοντέλο και το θεατή, εμφανίζεται μετά από μια προσεκτικότερη εξέταση του έργου να πατά πάνω σε μια στέρεα και αυστηρά λεπτομερή γεωμετρική κατασκευή της σύνθεσης. Ετσι, η υποθετική διαχωριστική γραμμή που θα έκοβε το έργο σε δύο ισομερή τμήματα, ακολουθεί τη ραφή του πανωφοριού του μοντέλου, ενώ η ίδια γραμμή συνεχίζοντας προς τα πάνω μόλις που ακουμπά τη γωνιά του δεξιού οπτικού οργάνου του ράφτη καθώς ο τελευταίος σκώνει το βλέμμα του για να συναντήσει εκείνο του θεατή εκτός του πίνακα.

Ξετυλίγονται το κουβάρι της τυπογραφίας

■ Εντυπωσιασμένοι από τα εκθέματα του Μουσείου Τυπογραφίας οι δύο “διεθνείς” κριτές του διαγωνισμού αφίσας καθηγητές Κλήμης Μαστορίδης και Γεράσιμος Λεωνίδας

ΜΑΡΙΑ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

«Αν “περίπατο” στην ιστορία της τυπογραφίας έκαναν το βράδυ της περασμένης Κυριακής τα δύο “διεθνή” μέλη της κριτικής επιτροπής του 2ου διεθνούς διαγωνισμού αφίσας που διεξήγαγε και φέτος το μοναδικό στην Ελλάδα Μουσείο Τυπογραφίας, λίγο πριν την εκδήλωση της ανακοίνωσης των ονομάτων των νικητών.

Ο Γεράσιμος Λεωνίδας, καθηγητής Τυπογραφίας στο Πανεπιστήμιο του Reading, στην Αγγλία και ο Κλήμης Μαστορίδης, καθηγητής Τυπογραφίας και Γραφικής Επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, περιηγήθηκαν μαζί με τους νικητές του διαγωνισμού αφίσας στις αίθουσες του Μουσείου Τυπογραφίας.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ:

«Ένα Μουσείο γεμάτο ιστορίες για να διηγηθεί»

«Γνώριζα για το Μουσείο Τυπογραφίας από την Ένωση Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας (ΑΕΡΜ), όμως βλέποντάς το από κοντά, μου έκανε τρομερή εντύπωση. Η ευκαιρία να περιηγηθώ σ' αυτόν τον ιδιαίτερο χώρο ήταν εξαιρετικά σημαντική για μένα. Το Μουσείο είναι πλήρες, όσον αφορά τις ιστορίες που μπορεί να διηγηθεί. Κατ' αρχάς εδώ υπάρχει η ιστορία της τυπογραφίας από την αρχή της. Τα τυπογραφικά πιεστήρια, οι στοιχειοθετικές μηχανές... Υπάρχει απεικόνιση για όλη την εξέλιξη της τυπογραφίας, που -κατά τη γνώμη μου- είναι καλύτερη ακόμα και από κάποια “διάσημα” Μουσεία Τυπογραφίας του κόσμου. Και τούτο επειδή στο Μουσείο Τυπογραφίας των Χανίων υπάρχει αφενός μια συνέχεια και επίσης το στοιχείο του διαδραστικού. Ο χώρος έχει μια “σφικτοδεμένη” συνοχή, κάτι πολύ σημαντικό για τις νέες γενιές. Μπορούν να δουν εδώ πως ξεκίνησαν όλα. Τα νέα παιδιά λειτουργούν με επίπεδες επιφάνειες. Τις επιφάνειες του κομπιούτερ, του λαπτοπ, του τάμπλετ. Στο Μουσείο Τυπογραφίας γνωρίζουν το

τρισδιάστατο: το τυπογραφικό πιεστήριο που θα χρησιμοποιήσουν για να τυπώσουν, τα ανάγλυφα στοιχεία, οι μοχλοί, το μελάνι... Όλα αυτά έχουν τεράστια σημασία για τα παιδιά που δεν έχουν μεγάλη σχέση με το τρισδιάστατο, όσον αφορά την τυπογραφία» είπε στα Χ.Ν. ο Γεράσιμος Λεωνίδας μετά το τέλος της ξενάγησης. «Ένα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο είναι πως η τυπογραφία άπτεται πραγμάτων που τα βλέπουμε και τα ζούμε ολόγυρά μας καθημερινά και μας δίνει τα καλύτερα μαθήματα για το πως επηρέαζε και επηρεάζει και σήμερα την κοινωνία, την πολιτική, την οικονομία, την επικοινωνία» παρατήρησε ο Γεράσιμος Λεωνίδας και επικεντρώθηκε αρκετά στη δομή του Μουσείου. «Η πληροφορία δίνεται αναλυτικά για το κάθε τί και ο ίδιος ο χώρος, η άνεσή του να περπατάς γύρω από τα μηχανήματα, να τα επεξεργάζεσαι είναι κάτι σπουδαίο. Ο καθένας, από τη δική του οπτική, έχει και μια διαφορετική ιστορία στην οποία μπορεί να σταθεί και ξεκινώντας από εκεί να ξετυλίξει το κουβάρι της τυπογραφίας.

Μπορεί για παράδειγμα κάποιος να “δει” στο Μουσείο την ιστορία των βιοτεχνιών και πώς από εκεί δημιουργήθηκαν οι μεγάλες μονάδες. Κάποιος ιστορικός, μπορεί να δει τη σημασία της τυπογραφίας στη διαμόρφωση της ιστορίας, ένας λαογράφος, ένας εκπαιδευτικός, ένας τεχνίτης, ξεκινώντας από το προσωπικό τους πρίσμα, έχουν να πουν τις δικές τους ιστορίες ορμώμενοι από την εξέλιξη της τυπογραφίας». Εξαιρετικά ενδιαφέροντα ήταν και η άποψή του για τη σημασία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Μουσείου σε παιδιά. «Ένα παιδί βλέπει το κινητό του, χωρίς να αντιλαμβάνεται ότι ουσιαστικά αυτό που βλέπει είναι τυπογραφία. Μπαίνοντας στο Μουσείο καταλαβαίνει από που προήλθαν τα γράμματα, γιατί έχουν αυτή τη διάταξη και -το σημαντικότερο- πως τελικά η τυπογραφία είναι παντού. Είναι μέσα σε ό,τι κάνουμε, είναι στην καθημερινότητά μας, δίπλα μας...». Οσον αφορά στον δεύτερο διεθνή διαγωνισμό αφίσας ο Γεράσιμος Λεωνίδας τόνισε πως «τέτοιες προσπάθειες, τέτοιοι διαγωνισμοί, προάγουν τις δου-

Από την ξενάγηση στο Μουσείο Τυπογραφίας.

Από αριστερά: Οι καθηγητές Κλήμης Μαστορίδης και Γεράσιμος Λεωνίδας.

λειές νέων παιδιών, επαγγελματιών που επιδιώκουν να κάνουν γνωστά τα έργα τους,

αλλά παράλληλα και να έρθουν σε επαφή, να ανταλλάξουν ιδέες, απόψεις. Κάνουν όμως

και κάτι μεγαλύτερο: βοηθούν στο να έρθουν κοντά στο Μουσείο Τυπογραφίας και άνθρωποι που πιθανώς να νομίζουν πως πρόκειται για ένα ακόμα Μουσείο, έναν ακόμα χώρο με αντικείμενα “ιστορικά”. Η τυπογραφία όμως είναι μια τέχνη ζωντανή, διαρκώς εξελισσόμενη. Και αυτό φαίνεται με τον καλύτερο τρόπο στο Μουσείο Τυπογραφίας στα Χανιά. Εκείνο που ελπίζω είναι προσπάθειες όπως αυτή να έχουν συνέχεια και θα ήθελα πολύ να δω το Μουσείο Τυπογραφίας να γίνεται μέρος προγράμματος επισκέψεων φοιτητών Σχολών Γραφιστικής και Τυπογραφίας από όλη την Ελλάδα. Και φυσικά ένας ιδανικός χώρος για να φιλοξενήσει Διεθνή Συνέδρια και Οργανώσεις».

ΚΛΗΜΗΣ ΜΑΣΤΟΡΙΔΗΣ:

«Ένα Μουσείο που κάνει τα μηχανήματα να μιλούν»

Για τον Κλήμη Μαστορίδη ήταν η δεύτερη επίσκεψη στο Μουσείο Τυπογραφίας. Η πρώτη είχε γίνει το 2006, περίπου 9 χρόνια πριν. Ετσι, λοιπόν, το βράδυ της Κυριακής είδε όλες τις νέες προσθήκες στις συλλογές, αλλά και τις νέες αίθουσες που προστέθηκαν στο Μουσείο. Ιδιαίτερα, στάθηκε στη μόνιμη έκθεση της “ιστορίας της γραφής” που είναι φιλοτεχνημένη από τον καλλιτέχνη - τυπογράφο Αντώνη Παπαντωνόπουλο.

«Πρόκειται για ένα Μουσείο μοναδικό, όχι μόνο στον ελλαδικό χώρο, αλλά και ευρύτερα. Είναι από τα πιο συγκροτημένα Μουσεία Τυπογραφίας και δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη να “διανύσει” 500 χρόνια της ιστορίας της τυπογραφίας. Η διαμόρφωση του χώρου, όλα τα μηχανήματα, τα τυπογραφικά στοιχεία, επιτρέπουν σε όσους έρχονται εδώ να πάρουν μια πολύ καλή “γεύση” της Τυπογραφίας, από το ξεκίνημά της στην Ευρώπη, τον 15ο αιώνα με τον Γουτεμβέργιο και από όλα τα στάδια της εξέλιξής της. Παράλληλα,

τα εικαστικά κομμάτια, όπως η έκθεση της “ιστορίας της γραφής” συμπληρώνουν εξαιρετικά το περιεχόμενο του Μουσείου και εξιστορούν με τον καλύτερο τρόπο το πως ο άνθρωπος με το πέρασμα των χρόνων μετέτρεψε τη γλώσσα σε γραφή. Κάτι που αποτελεί και την πεμπουσία της τυπογραφίας. Εδώ μπορεί κανείς να δει επίσης το πως η χρήση της τεχνολογίας έχει συμβάλει στις αλλαγές στην εικόνα και στα γράμματα. Πως δηλαδή η τεχνολογία αλλάζει την τυπογραφία με το πέρασμα των χρόνων», είπε μετά την ξενάγηση.

«Στις αίθουσές του το Μουσείο Τυπογραφίας έχει μηχανήματα καταπληκτικά του 19ου αιώνα, μεταλλικά πιεστήρια που δουλεύουν με ακρίβεια χιλιοστού. Και ακριβώς επειδή ο επισκέπτης χρησιμοποιεί τα μηχανήματα, τυπώνει ο ίδιος βιώνοντας με τον καλύτερο τρόπο την όλη διαδικασία. Είναι ένα Μουσείο που χάρη στη διαδραστικότητά του, κάνει τα μηχανήματα να “μιλούν”. Είναι ένα Μουσείο ζωντανό».

BIG SALE!

39,00 €

Spello μεταλλική πτυσσόμενη ξαπλώστρα M173xΠ63, Y65εκ.

simplecity® www.simple-city.gr

Κόμβος Μουρνιών, Χανιά | Τηλ.: 28210 99411-99421 | info@simple-city.gr

Καθημερινά: 9:00-21:00 Σάββατο: 9:00-15:00

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΜΒΑΤΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ

Αγροτουρισμός στη Μαδάρα

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

Αλλιέργειες αρωματικών φυτών, εστιατόρια με πρώτες ύλες από την περιοχή, τουριστικά καταλύματα με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, περιπατητικός τουρισμός... Δραστηριότητες, που αναπτύσσονται στον Ορεινό όγκο των Λευκών Ορέων, συμβατές με το περιβάλλον, στις οποίες ο "Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς" -στο πλαίσιο μίας πρωτοποριακής δράσης του απένειμε σήμα ποιότητας.

«Η λογική μας είναι ότι υπάρχουν περιοχές στον Εθνικό Δρυμό -λίγες- με απόλυτη προστασία όπου δεν υλοποιείται καμία δραστηριότητα και, άλλες περιοχές στις οποίες έχουν αρχίσει από τους αν-

θρώπους που ζουν εκεί να υλοποιούνται διάφορες δράσεις που αφενός μπορούν να βοηθήσουν το περιβάλλον και αφετέρου να δώσουν ευκαιρίες για οικονομική ανάπτυξη και θέσεις εργασίας» μας εξη-

γεί ο πρόεδρος του Φορέα κ. Πέτρος Λυμπεράκης. Οι επιχειρήσεις στις οποίες δόθηκε το σήμα ποιότητας -δέκα αρχικά- καλύπτουν μία σειρά από κριτήρια. Σε αυτές που δόθηκε ως σήμα ποιότη-

τας το "Λευκό Αγρίμι" καλύπτουν ελάχιστα τα βασικά κριτήρια, σε αυτές που δόθηκε το "Κίτρινο Αγρίμι" έχουν επαρκή κάλυψη των κριτηρίων και το "Πράσινο Αγρίμι" μέγιστη κάλυψη κριτηρίων.

Επισκεφθήκαμε και συνομιλήσαμε με τέσσερις επαγγελματίες που καλύπτουν επτά από τις δέκα δράσεις που έλαβαν το σήμα ποιότητας για τη φιλοσοφία, τους στόχους, τα προϊόντα τους. Σε αυτές θα

πρέπει να προστεθούν και το "Κτήμα Μοναστήρι" στη Μονή Ανατολικού Σελίνου, η Natour Lab Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Οικοτουρισμού και Χλόη Χαβρέ και Σία Ε.Ε. τουριστικές επιχειρήσεις.

Τουριστικές κατοικίες με ενέργεια από τον ήλιο!

Εστιατόριο με τοπικά προϊόντα, αλλά και τουριστικές κατοικίες με πέτρα και ξύλο και με αυτόνομη ενέργεια αποκλειστικά από φωτοβολταϊκά στην περιοχή του Ομαλού από

τους αδελφούς Καζαλάκη. Εξ αυτών ο Μανώλης Καζαλάκης μας εξηγεί τι προσφέρει.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ: Στο κατάστημά μας, εστιατόριο - καφέ, ο πελάτης μπορεί να βρει ντόπια

προϊόντα (κρέας, τυριά κ.ά.). Είναι ελάχιστα αυτά που παίρνουμε εκτός περιοχής π.χ. ορισμένες εποχές μόνο θα αγοράσουμε χοιρινό γιατί έχουμε και δικά μας. Τα τοπικά

προϊόντα είναι ένας σοβαρός λόγος να έρθει κάποιος εδώ. Όπως και να το κάνουμε στο Οροπέδιο δεν έρχεται ο επισκέπτης για να φάει προϊόντα fast food. Μπορεί αυτό να έχει

ένα κόστος παραπάνω για μας, αλλά δεν γίνεται διαφορετικά. Επίσης ό,τι κατασκευή έχουμε κάνει είναι συμβατή με το περιβάλλον του Ομαλού.

ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ: Διαθέτουμε και τουριστικές κατοικίες που ηλεκτροδοτούνται αποκλειστικά από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά) χωρίς καμία διασύνδεση με τη ΔΕΗ. Εδώ ο επισκέπτης έχει ησυχία, ξεχνιέται, παίρνει δύναμεις, ξεφεύγει από την πόλη. Διαθέτουν όλες τις ανέσεις (ζεστό νερό, πλυντήριο πιάτων, ρούχων, αύλειο χώρο περι-

φραγμένο - κεντρική θέρμανση και τζάκι για τον χειμώνα) και πάρα πολλές επιλογές για δραστηριότητες. Περίπατο στο οροπέδιο, επισκέψεις στα βουνά, αλλά και στη θάλασσα που δεν είναι μακριά.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Ναι, αυτό το είδος της ανάπτυξης ταιριάζει στον Ομαλό, δίνει την ευκαιρία να πάρει ζωή και η ύπαιθρος χωρίς όμως να επηρεάζεται το περιβάλλον. Γι' αυτό είναι καλό να γίνουν και ανάλογες δράσεις στο Οροπέδιο.

Μαγειρεμένα όπως παλιά...

Λαχανικά, κρέας, ακόμα και στάρι από το χωριό είναι οι βασικές πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί ο Στέλιος Τριλυράκης στην ταβέρνα του "Ντουινιάς" στη Δρακώνα Κεραμειών. Μάλιστα ένα μεγάλο μέρος αυτών είναι πιστοποιημένα βιολογικά, ενώ μαγειρεύονται σε μεγάλο βαθμό με παραδοσιακές μεθόδους.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ: Το σύνολο σχεδόν των προϊόντων που χρησιμοποιούμε είναι δικά μας. Πιστοποιημένα βιολογικά προϊόντα από τον κήπο μας, όπως από το λάδι, μέχρι το πορτοκάλι, το λεμόνι, το κρασί, το στάρι για το ψωμί που φτιάχνουμε εμείς. Επίσης αρνιά, κοτόπουλα, χοιρινά, ακόμα και βοδινό κρέας έχουμε δικό μας.

ΜΑΓΕΙΡΕΜΑ: Η λογική μας είναι ότι η κρητική διατροφή δεν είχε ποτέ... φούρνους μικροκυμάτων και φριτέζες. Γι' αυτό και μαγειρεύουμε στη γάστρα τα περισσότερα φαγητά μας, τις τηγανιτές πατάτες.

ΣΤΟΧΟΣ: Κάποια στιγμή θα θέλαμε σε συνεργασία με άλλους παραγωγούς εδώ στο χωριό να αναπτύξουμε μια κοινή αγροτική επιχείρηση, έναν αγροτουριστικό συνεταιρισμό. Εμείς με την ταβέρνα, άλλος με το μέλι, άλλος με τα αγροτικά προϊόντα, κάποιος τέταρτος με καταλύματα.

Λειτουργούμε επίσης στη λογική του slow food, δηλαδή του να απολαμβάνουμε αργά το φαγητό μας, σε αντίθεση με τον σύγχρονο τρόπο ζωής.

Καλλιεργήσιμη μαλλοτήρα από τον Ομαλό

Σε μία έκταση 15 στρεμμάτων ο κ. Καλογριδάκης καλλιεργεί μαλλοτήρα -το φυτό σήμα κατατεθέν των Λευκών Ορέων- καθώς εκτιμά πως είναι κάτι και συμβατό με τις δυνατότητες της περιοχής, αλλά και οικονομικά συμφέρον. Επισκεφθήκαμε την καλλιέργειά του στο Οροπέδιο του Ομαλού και συζητήσαμε για την προσπάθειά του.

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ: Αποφάσισα πριν από 3 χρόνια να κάνω αυτή την καλλιέργεια. Γιατί; Γιατί έχω μάθει στη ζωή μου να ηγαίνω αντίθετα από εκεί που πάνε οι πολλοί! Αποφάσισα, λοιπόν, να βάλω μαλλοτήρα, βρήκα σπόρο, έκανα πρσιές και τον πρώτο χρόνο έβαλα 30.000 φυτά, τον επόμενο 5.000 και άλλες 5.000 την τελευταία. Συνολικά έχω 15 στρέμματα και το προϊόν το διαθέτω στην τοπική αγορά και στη Γερμανία.

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ: Όπως είναι κατανοητό, δεν χρησιμοποιούμε ούτε φυτοφάρμακα, ούτε λιπάσματα. Τα ξερόχορτα και τα ζιζάνια τα βγάζουμε εμείς με τη σκαλίδα. Έχει πολλή δουλειά το ξεβοτάνισμα τον Μάρτιο και τον Απρίλιο. Στα μέσα Ιουλίου συνήθως θερίζουμε. Έχει κόπο, αλλά τι θα ταίριαζε να βάλεις στο Οροπέδιο; Ακούγοντας μαλλοτήρα η πρώτη σκέψη που σου έρχεται στο μυαλό είναι ο Ομαλός και τα Λευκά

Ορη.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ: Προσωπικά θα ήθελα όλος ο Ομαλός να έχει αποκλειστικά μαλλοτήρα. Και στα 18.000 στρέμμάτά του. Είναι σημαντικό ότι παραδειγματίστηκαν και άλλοι παραγωγοί της περιοχής και ήδη έβαλαν μαλλοτήρα και του

χρόνου πιστεύω ότι θα είναι ακόμα περισσότεροι. Σε αυτή τη ζωή τίποτα δεν είναι εύκολο. Δεν μπορείς να κάθεις στην πολυθρόνα και να έχεις εισόδημα. Σκοπός μου είναι, όταν αυξηθεί η ποσότητα που παράγω, να προχωρήσω σε τυποποίηση και περαιτέρω εξαγωγές. Εκτιμώ πως το

στρέμμα της μαλλοτήρας στην πλήρη παραγωγή του θα αποφέρει 2.500 ευρώ περίπου. Ένα καλό εισόδημα.

«Δραστηριοποιούμαστε πάνω από 25 χρόνια στην περιοχή με αποκλειστικό στόχο την ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον» μας δηλώνει ο Μιχάλης Σολιδάκης, διευθυντής της Εταιρείας Ανάπτυξης Λάκκων - Ομαλού. Μίας εταιρείας λαϊκής βάσης που δημιουργήθηκε από ανθρώπους που ήθελαν να φτιάξουν κάτι ελπιδοφόρο στην περιοχή τους. Η εταιρεία διαθέτει στην περιοχή του "Ξυλόσκαλο" στον Ομαλό αναψυκτήριο, εστιατόριο - καφέ και 7 παραδοσιακές κατοικίες - πετρόκτι-

Αγροτουρισμός στο Ξυλόσκαλο

στα σπίτια. Σε αυτή εργάζονται περίπου 12 άτομα.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ: Θέλουμε να αναπτυχθεί περισσότερο η εταιρεία, αλλά πάντα αυτό να γίνει με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον. Με την προστασία του, αλλά και με το ότι η όποια παρέμβαση κάνουμε να είναι συμβατή. Δηλαδή κάνουμε ανακαίνιση στο εστιατόριο με πρώτη ύλη την πέτρα και το ξύλο. Θέλουμε να κάνουμε και μερικές παρεμβάσεις στα δωμάτιά μας ώστε να τα προσαρμόσουμε περισσότερο στον παραδοσιακό χαρακτήρα.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ: Ό,τι χρησιμοποιούμε για το εστιατόριό μας είναι τοπικά προϊόντα, ότι μπορούμε να αγοράσουμε από την περιοχή είναι από εδώ ανεξάρτητα από το κόστος. Σε καμία περίπτωση δεν διαπραγματευόμαστε την ποιότητα και αυτό είναι κάτι που αναγνωρίζεται από τους πελάτες μας.

ΣΤΟΧΟΙ: Στα επόμενα βήματά μας είναι να αυτονομηθούμε ενεργειακά με ρεύμα από Α.Π.Ε., αλλά και να δρομολογήσουμε ακόμα περισσότερες αγροτουριστικές δράσεις που να συνάδουν

πάντα με τον χώρο. Να μπορούν οι επισκέπτες να βλέπουν την τυροκόμηση, το κούρεμα των προβάτων, να παρακολουθούν και να συμμετέχουν στο μαγείρεμα, να περιηγηθούν την περιοχή (Καλλέργη,

μιτάτο στο Δρυ, Γρε Λέσκα, άλλες βουνοκορφές και μονοπάτια), ακόμα και τη θάλασσα (Σούγια) που απέχει περίπου 50 λεπτά. Η περιοχή μας μπορεί να συνδυάσει τα πάντα και τον χειμώνα και το καλοκαίρι.

Μιχάλης ΤΖΟΥΓΑΝΑΚΗΣ

10 Αυγούστου

Δημ. Γήπεδο ΣΟΥΔΑΣ

Ώρα έναρξης: 21:30

Τιμή εισιτηρίου 10€

Διοργάνωση: Α.Π.Σ. ΑΡΗΣ ΣΟΥΔΑΣ

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Για το σπίτι

www.tospitakimou.gr

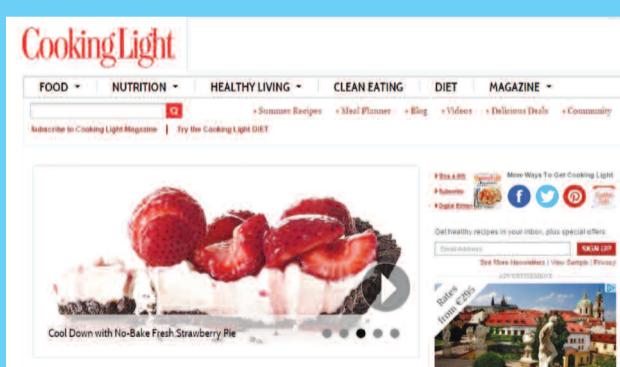
Το σπίτι είναι η φωλιά μας, το καταφύγιό μας, το μέρος που χαλαρώνουμε και ηρεμούμε. Και αν το σπίτι είναι τακτοποιημένο και “ζεστό” μάς κρατά κοντά του. Αν πάλι στα δωμάτια γίνεται μονίμως ένας χαμός, τότε και εμείς είμαστε νευρικοί και ούτε κουβέντα για χαλάρωμα. Εδώ θα δείτε ιδέες και συμβουλές για να ανανεώσετε τους χώρους του σπιτιού σας, τρικ για να χρησιμοποιείτε και να κάνετε σαν καινούργια αντικείμενα που κανονικά θα κατέληγαν στον σκουπιδοτενεκέ, πώς να φτιάχνετε δώρα για τους φίλους σας με κόστος σχεδόν μηδενικό και ένα σωρό ακόμα χρήσιμα και έξυπνα που -ειδικά σε περιόδους κρίσης όπως αυτή- θα σας λύσουν τα χέρια. Αν μάλιστα σας αρέσουν οι κατασκευές, μετά το κλικ εδώ “κολήσατε”.

Το σπίτι της κούκλας

www.musicphilosophical.com

Για μερικούς είναι υπέρτατη χαρά. Για άλλους πάλι ο μέγιστος επιδιότης. Οι κούκλες από την πρώτη τους εμφάνιση, μέχρι και τις μέρες μας έχουν αποτελέσει ατέλειωτες στιγμές παιχνιδιού για τα πιτσιρικάκια, αλλά και έμπνευση για πιο... σκοτεινούς εγκεφάλους, όπως τον μετρ των μυθιστορημάτων τρόμου Στέφεν Κινγκ. Στο site θα βρείτε στον κόσμο της κούκλας, αφού εδώ υπάρχει ένα μουσείο αφιερωμένο σε κούκλες από τον 16ο αιώνα και έπειτα. Για τους λάτρεις του είδους υπάρχει και κατάστημα με κούκλες που κοστίζουν ολόκληρες περιουσίες, μόνο για συλλέκτες. Όπως και να έχει, αξίζει μια -εικονική τουλάχιστον- περιήγηση. Για την ιστορία, το μουσείο Κούκλας στεγάζεται στο Παρίσι και εκτός από τα εκθέματά του έχει και “νοσοκομείο” που μπορεί να φτιάξει, όποια κούκλα σας χάλασε!

Ελαφριά και νόστιμα

www.cookinglight.com

Το καλοκαίρι με τη ζέση, το μαγείρεμα μπορεί να εξελιχθεί σε σκέπη ταλαιπωρία. Εδώ θα βρείτε ένα site γεμάτο συνταγές απλές, νόστιμες και πάνω απ’ όλα ελαφριές, ό,τι πρέπει για τους καλοκαιρινούς μήνες. Επίσης ένα σωρό γλυκά, που φτιάχνονται χωρίς ψήσιμο, κατευθιαν στο ψυγείο. Θα βρείτε συνταγές για σπιτικά αναψυκτικά, παγωτά και διάφορα άλλα... λαχταριστά. Το ενδιαφέρον είναι πως τις συνταγές αυτές μπορείτε να τις μαγειρεύετε ασχέτως εποχής, αφού εκτός των άλλων είναι ελαφριές, που πάει να πει πως δεν θα σας γεμίζουν άχρηστες θερμίδες. Καλά μαγειρέματα!

ΓΙΑ 4η ΧΡΟΝΙΑ

Καλλιτεχνικό φεστιβάλ
“Κυτάρου Χαλέπας”ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
markantonakis@haniotika-nea.gr

Το Καλλιτεχνικό φεστιβάλ “Κυτάρου Χαλέπας” θα πραγματοποιηθεί -για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά- αύριο και τη Δευτέρα 10 Αυγούστου στο 9ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων (Χαλέπα) με έναρξη στις 6:30 μ.μ.

Το Φεστιβάλ διοργανώνεται από τον Πολιτιστικό και Αθλητικό Σύλλογο (που ιδρύθηκε από τους Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων των σχολείων της περιοχής) σε συνεργασία με τη νεολαία του “Κυτάρου”.

Μιλώντας στα “Χ.Ν.” το μέλος του Δ.Σ. του Κυτάρου Χαλέπας Άννα Τζιβη τόνισε ότι «το φεστιβάλ έχει γίνει θεσμός, ενώ χρόνο με τον χρόνο γνωρίζει όλο και μεγαλύτερη επιτυχία. Στο σύνολό του το φεστιβάλ όλα αυτά τα χρόνια διοργανώνεται απ’ τη ίδια τα παιδιά, τα οποία αποφασίζουν για το καλλιτεχνικό πρόγραμμα, τις συμμετοχές, ακόμα και για τις πιο μικρές λεπτομέρειες».

«Είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι και ικανοποιημένοι συγχρόνως, γιατί το φεστιβάλ έχει αγκαλιαστεί όλα αυτά τα χρόνια από την τοπική κοινωνία, αφού εκτός από το ψυχαγωγικό μέρος, τα έσοδα θα διατεθούν για την ενίσχυση του Παντοπωλείου Αλληλεγγύης του “Κυτάρου” Χαλέπας που στηρίζει περισσότερες από 100 οικογένειες με σοβαρά οικονομικά προβλήματα» κατέληξε η κα Τζιβη.

Τα “Χ.Ν.” μίλησαν και με παιδιά της οργανωτικής επιτροπής, τα οποία δήλωσαν: Κατερίνα Δελάκη: «Τώρα και τέσσερα χρόνια συμμετέχω στο φεστιβάλ στην οργανωτική επιτροπή, ενώ είμαι μέλος της νεολαίας του Κυτάρου. Φέτος περιμένουμε αρκετό κόσμο, ώστε να μπορέ-

Από αριστερά η Ειρήνη Καπαράκη, το μέλος του ΔΣ του Κυτάρου Χαλέπας Άννα Τζιβη, η Κατερίνα Δελάκη, η Λιάνα Μαρκεντάκη και ο Χάρης Ανδρουλάκης.

σουμε να στηρίξουμε το Κοινωνικό Παντοπωλείο Αλληλεγγύης».

Ειρήνη Καπαράκη: «Είναι ένα φεστιβάλ που έχει αγαπηθεί από τον κόσμο, ενώ και φέτος περιμένουμε αρκετούς συμπολίτες μας, οι οποίοι με την παρουσία τους θα στηρίξουν την ενίσχυση του Κοινωνικού Παντοπωλείου αλληλεγγύης».

Λιάνα Μαρκεντάκη: «Μήνες τώρα αρκετά παιδιά, αλλά και ενήλικες, εργαζόμενα πυρετωδώς, για να καταφέρουμε να παρουσιάσουμε ένα ακόμα πιο πλούσιο και καλό φεστιβάλ. Το φεστιβάλ είναι και ένα γεγονός που στις δύσκολες αυτές συνθήκες καταφέρνει να φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά».

Χάρης Ανδρουλάκης: «Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τις τοπικές επιχειρήσεις καθώς και όσους βοήθησαν ηθικά και υλικά στη διοργάνωση του φεστιβάλ. Οι εποχές είναι δύσκολες σε όλους τους τομείς, αλλά εμείς με την αγάπη, την όρεξη, τη διάθεση και με δουλειά καταφέραμε

να αντεπεξέλθουμε στις δυσκολίες και στα προβλήματα».

Πρόγραμμα φεστιβάλ

• Αύριο. Συγκροτήματα χιπ - χοπ - τοπικά και μη! Χορευτικές παραστάσεις από σχολές χορού της πόλης μας, αλλά και από ερασιτέχνες χορευτές.

Η βραδιά θα κλείσει με τους: ΘΥΤΗ, ΚΑΝΩΝ (RNS) και dj τον Scumbag με ένα live αφιερωμένο στη χιπ - χοπ μουσική.

• Δευτέρα 10 Αυγούστου Μαθητικά και φοιτητικά συγκροτήματα θα ανοίξουν το πρόγραμμα της ημέρας σε ροκ, alternative και rock n’ roll ρυθμούς.

Η βραδιά θα κλείσει με το νεανικό συγκρότημα “Τα Κίτρινα Ποδήλατα”.

Παράλληλες εκδηλώσεις: Τουρνουά τένις, ποδοσφαίρου και μπάσκετ.

Λαχειοφόρος αγορά με δώρα από τοπικές επιχειρήσεις.

Τιμή εισόδου: 4 ευρώ μέρα, ή 7 ευρώ το διήμερο.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΘΕΑΤΡΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

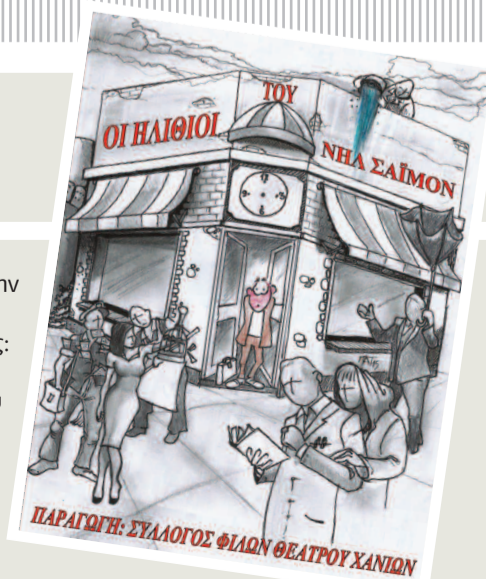
“Οι Ηλίθιοι”

Ο Σύλλογος Φίλων Θεάτρου Χανίων παρουσιάζει το φετινό καλοκαίρι την κωμωδία του Νηλ Σάιμον “Οι Ηλίθιοι”.

Το πρόγραμμα των παραστάσεων (με ώρα έναρξης 9.15 μ.μ.) έχει ως εξής:

- Σήμερα: Φραγκοκάστελο Σφακιών.
- Δευτέρα 10 Αυγούστου: Θέατρο “Αλέξης Μινωτής” Αγ. Αντώνιος Δήμου Πλατανιά (Προπώληση στο κατάστημα FRESHNESS στο Κολυμπάρι).
- Πέμπτη 13 Αυγούστου: Θέατρο Ανατολικής Τάφρου Χανιά (Προπώληση στο κίосκι στην πλατεία Δημοτικής Αγοράς)

Είσοδος: Ταμείο 10 ευρώ. Προπώληση και μειωμένο 7 ευρώ.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

“Ιχνη Μεσογείου” στα Χανιά

Από τις 12 Αυγούστου έως τις 6 Σεπτεμβρίου θα πραγματοποιηθεί φέτος στα Χανιά το διεθνές θεματικό φεστιβάλ “Ιχνη Μεσογείου” με μουσική, χορό, σινεμά και γεύσεις από τις χώρες της Μεσογείου, το οποίο Δήμος Χανίων και Κ.Ε.Π.ΠΕ. ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ. σχεδιάζουν να καθιερωθεί ως θεσμός και να πραγματοποιείται κάθε χρόνο εμπλουτίζοντας το καθιερωμένο πολιτιστικό καλοκαίρι “Χανιά 2015”.

Καλλιτεχνικά σχήματα υψηλού επιπέδου από την Ελλάδα, αλλά και άλλες χώρες της Μεσογείου, σε μία διαδρομή τέχνης με σταθμούς την Ιταλία, την Ισπανία, την Τουρκία, τη Γαλλία, την Κύπρο, τη Βόρειο Αφρική και φυσικά την Ελλάδα και την Κρήτη, μάς μεταφέρουν την αίσθηση ελευθερίας, τον αυθορμητισμό, την αυθεντικότητα και τη ζεστασιά της μεγάλης αγκαλιάς της θάλασσάς μας, της Μεσογείου.

Αναλυτικά το πρόγραμμα του φεστιβάλ έχει ως εξής:

• **12/8/2015**, Ανατολική Τάφρος, 9 μ.μ.: Ένα ταξίδι στις μουσικές των χωρών της Μεσογείου: Συναυλία Σαββίνας Γιαννάτου και Primavera en Salonico. Τραγούδια αραβοανδalousianά, σεφαραδίτικα και ελληνικά συνοπάρχουν με τραγούδια της Κάτω Ιταλίας, της Σαρδηνίας, της Κορσικής κ.ά.

• **18 - 23/8/2015**, Δημοτικός Κινηματογράφος “ΚΗΠΟΣ”. Εβδομάδα ελληνικού κινηματογράφου με θέμα “Μεσόγειος: Περιβάλλον και Μετανάστευση”.

• **18 & 19/8**, 8:30 μ.μ. & 10 μ.μ.: Ηλιοβασίλεμα στη Βενετία, 1998.

Σκηνοθεσία & σενάριο: Σπ. Ταραβήρας και LITTLE LAND, 2013.

Σκηνοθεσία & Σενάριο: Νίκος Νταγιαντάς.

• **20 & 21/8**, 8:30 μ.μ., 10 μ.μ.: Αλεξάνδρεια, 2001 Σκηνοθεσία: Μαρία Ηλιού.

• **22 & 23/8**, 8:30 μ.μ., 10:30 μ.μ., Μασσαλία - Μακρινή κόρη, Σκηνοθεσία & Σενάριο: Μαρκ Γκαστίν.

• **27/8/2015**, Ανατολική Τάφρος, 9 μ.μ.: Mare Nostrum: Συναυλία του ναπολιτάνικου συγκροτήματος Nuona Compagnia di Canto Popolare Tarantellas, fronne, tammuriate, villanellas, ένα ρεπερτόριο που ξεκινά από παλιά τραγούδια του 16ου αι. στη νότια Ιταλία και φθάνει στο σήμερα από το διεθνούς φήμης Ναπολιτάνικο μουσικό συγκρότημα.

• **28/8/2015**, Δημοτικός Κινηματογράφος “ΚΗΠΟΣ”, 9 μ.μ.: “...Το φεγγάρι αρμενίζει στον ματιών σου την πηγή...”: Συναυλία Κλεονίκης Δεμίρη - Νεοκλή Νεοφυτίδη, φωνή και πιάνο, Μελωδίες - καράβια σε ένα μουσικό ταξίδι στη Μεσόγειο με διάθεση ερωτική, άκρως “καλοκαιρινή”.

• **31/8/2015**, Δημοτικός Κινηματογράφος “ΚΗΠΟΣ” 9 μ.μ.: Nostalgia Flamenco: Συναυλία και χορός flamenco από το συγκρότημα ALMA GITANA Farruca, caña, alegrías, bulerías, tientos, tangos, fandangos, sevillanas, μεταφέ-

Εναρξη με Σαββίνα Γιαννάτου - Primavera en Salonico

Το νέο διεθνές φεστιβάλ “ΙΧΝΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ” αρχίζει την Τετάρτη 12 Αυγούστου στις 9 μ.μ. στο Θέατρο της Ανατολικής Τάφρου με τη συναυλία της Σαββίνας Γιαννάτου και των Primavera en Salonico και τίτλο: “Ένα ταξίδι στις μουσικές των χωρών της Μεσογείου”.

Η Σαββίνα Γιαννάτου και οι Primavera en Salonico μας προσκαλούν σε μία γοητευτική περιήγηση σε τόπο και σε χρόνο, μέσα από τα τραγούδια και τις μουσικές των χωρών της Μεσογείου.

Τραγούδια αραβοανδalousianά, σεφαραδίτικα και ελληνικά συνοπάρχουν με τραγούδια της Κάτω Ιταλίας, της Σαρδηνίας, της Κορσικής κ.ά. ενορχηστρωμένα και εκτελεσμένα με σύγχρονο και πολλές φορές απρόβλεπτο τρόπο.

ρου τον θεατή στον κόσμο του flamenco.

• **2/9/2015**, Δημοτικός Κινηματογράφος “ΚΗΠΟΣ” 9 μ.μ.: Μουσική περιήγηση στην Ανατολική Μεσόγειο: Συναυλία των YAR AMAN. Αραβικοί μελαγχολικοί σκοποί, χαλεπιανοί μανέδες, σμυρνέικα τραγούδια, κρητική αστική μουσική, καθώς τραγούδια από την κοινή παράδοση Ελλήνων και Τούρκων συνθέτουν το ταξίδι του πολυμελούς συγκροτήματος των YAR AMAN.

• **5/9/2015**, Ανατολική Τάφρος, 9 μ.μ.: Jazz σε Τοπία Μεσογείου: Συναυλία jazz του μουσικού συνόλου Μ.Ο.Τ.Ηε (Music Of The Heart), Μελωδίες των λαών της Μεσογείου

μέσα από jazz αυτοσχεδιασμούς, αρμονίες και ρυθμούς. Βαγγέλης Τσίμας, ντραμς - Μανώλης Παπαδάκης, πιάνο.

• **6/9/2015**, Δημοτικός Κινηματογράφος “ΚΗΠΟΣ” 8.30 μ.μ.: Αρμενίζοντας στη Μεσόγειο: Μουσικοθεατρική παράσταση συγκροτήματος ΑΛΜΑ LIBRE

Ένα ταξίδι στη Μεσόγειο με πολυφωνικά κομμάτια, σόλο και κομμάτια με body και glass percussion, που η θάλασσα θαρρείς και συρρικνώνεται τόσο που χωρά μέσα μας.

• **6/9/2015**, Δημοτικός “ΚΗΠΟΣ” 10.30 μ.μ.: Γαστρονομική βραδιά με γεύσεις Μεσογείου.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΤΑΦΡΟ

Συναυλία με τον Ψαραντώνη

Συναυλία με τον Ψαραντώνη θα πραγματοποιηθεί αύριο στις 9:15 μ.μ. στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου.

Συμμετέχουν οι: Νίκη Ξυλούρη, Λάμπης Ξυλούρης και Γιώργης Στιβακτάκης.

Η μουσική παράσταση περιλαμβάνει γνωστά τραγούδια απ’ ολόκληρη τη δισκογραφία του Ψαραντώνη καθώς και ανέκδοτα αποσπάσματα από τον δίσκο που αναμένεται να κυκλοφορήσει στα τέλη του 2015 με τον τίτλο “Ο Ερωτόκριτος”. Είσοδος: 12 € - Προπώληση - Μειωμένο: 10 €.

ΣΤΙΣ ΒΟΥΒΕΣ

Συναυλία από την Οκτάβα

Συναυλία από την Οκτάβα θα δοθεί απόψε στο πλαίσιο της “Γιορτής κρασιού” που διοργανώνει στις Βούβες ο Πολιτιστικός Σύλλογος της περιοχής, στον αύλειο χώρο του Δημοτικού Σχολείου Βουβών. Παραδοσιακούς χορούς θα παρουσιάσει ο Μουσικοχορευτικός Όμιλος Πλατανιά. Τιμή Εισόδου: 5 €. Παιδιά έως 10 ετών δωρεάν.

ΣΤΑ ΝΟΠΗΓΙΑ

Αφιέρωμα στον Δημήτρη Μητροπάνο

Διαχρονικά και αγαπημένα τραγούδια που σφράγισαν με τη φωνή του ο αξέχαστος Δημήτρης Μητροπάνος, θα έχουν την ευκαιρία να ακούσουν στη συναυλία - αφιέρωμα όσοι βρεθούν σήμερα στις 9 το βράδυ στο Πέτρινο Θέατρο στα Νοπήγια.

Τα τραγούδια θα ερμηνεύσει ο Κώστας Φιωτάκης, με ορχήστρα υπό τη διεύθυνση του Γιώργου Δημόπουλου.

Την εκδήλωση διοργανώνει ο Φιλολογικός Σύλλογος Κισάμου. Είσοδος: Κανονικό: 10 ευρώ, Μαθητικό - Φοιτητικό - Ανέργων: 7 ευρώ. Όλα τα έσοδα θα διατεθούν για τη στήριξη της λειτουργίας της δανειστικής βιβλιοθήκης του Συλλόγου.

Εισιτήρια θα διατίθενται στη βιβλιοθήκη του Συλλόγου στην οδό Σκαλίδη 58, Κίσαμος.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΤΑΦΡΟ

Αριστοφάνη “Αχαρνής”

Τους “Αχαρνής” του Αριστοφάνη θα φιλοξενήσει και σήμερα στις 9:30 το βράδυ το θέατρο της Ανατολικής Τάφρου.

Παίζουν οι: Βασίλης Χαραλαμπίδης, Χρήστος Χατζηπαναγιώτης, Άρης Σερβετάλης, Φάνης Μουρατίδης, Λεωνίδας Καλφαγιάννης, Σωκράτης Πατσιάς, Λάμπρος Κτεναβός, Θάνος Μπίρκος, Γιώργος Κοψιδάς, Αγγελική Τρομπούκη, Κώστας Γαβαλάς, Στέλιος Ιακωβίδης, Βαγγέλης Χατζηνικολάου, Αλέξης Φουσόκης, Αχιλλέας Χαρίσκος και Θανάσης Ζερβόπουλος. Διοργάνωση: ΦΙΛΟΘΕΑΤΟΝ ΑΕ. Είσοδος: 18 € - Παιδικό, Φοιτητικό, Πολυτέκνων, άνω των 65 ετών, ΑΜΕΑ: 15 € - Ανέργων: 12 €

Ακύρωση συναυλίας

Η προγραμματισμένη για την Τρίτη 11 Αυγούστου συναυλία “Εμείς τραγουδάμε για να σμίξουμε...” στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου ΑΚΥΡΩΝΕΤΑΙ κατόπιν γνωστοποίησης από τον διοργανωτή “ΣΥΛΛΟΓΟ ΦΙΛΩΝ ΘΕΑΤΡΟΥ ΧΑΝΙΩΝ”.

Από ΧΑΝΙΑ, καθημερινά με βραδινά και ημερήσια δρομολόγια

Τα δρομολόγια πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την ANEK LINES.

- SUPERSAVER Οικονομική**
Τιμή κατ' άτομο **20€**
Ισχύει για περιορισμένο αριθμό θέσεων
- SAVER Οικονομική Έκπτωση 20%**
στους επιβάτες στην Οικονομική θέση
Ισχύει για περιορισμένο αριθμό θέσεων
- 3+1 δωρεάν εισιτήριο**
σε 4κλινη καμπίνα
- 20% έκπτωση** στα εισιτήρια επιστροφής επιβατών & Ι.Χ.
- 30% έκπτωση** στα ημερήσια δρομολόγια σε καμπίνα, Ι.Χ. & Moto
- Έως 50% έκπτωση** σε φοιτητές, πολύτεκνους κ.α.

SeaSmiles Ταξιδεύω και κερδίζω!

Πληροφορίες / Κρατήσεις:
Χανιά, τηλ.: 28210 27 500 - Αθήνα, τηλ.: 210 8919700

Attica Group

Blue Star Ferries
κανείς δεν μας ταξιδεύει καλύτερα

ΓΙΑΝΝΑ
ΜΑΡΟΥΛΟΣΗΦΑΚΗ

Από τις σημαντικότερες φωνές της νεότερης γενιάς, με μία “γεμάτη” εικοσάχρονη μουσική διαδρομή, “ανήσυχος και ανυπόμονος” όπως ο ίδιος χαρακτηρίζει τον εαυτό του, έχοντας αφήσει το καλλιτεχνικό του αποτύπωμα στο σύγχρονο λαϊκό τραγούδι ο Δημήτρης Μπάσης, θα βρίσκεται την Τετάρτη 12 Αυγούστου στον Τσιβαρά Αποκορώνου, όπου -μαζί με τη Ραλλία Χριστίδου- θα δώσουν μία μεγάλη συναυλία στον αύλειο χώρο του πρώην Δημοτικού Σχολείου (ώρα 9.30 μ.μ.).

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΣΗΣ

Ένας γνήσιος εκφραστής

του σύγχρονου λαϊκού τραγουδιού

ολυταξιδεμένος, εξαιτίας των περιοδίων του τα είκοσι αυτά χρόνια, ο Δημήτρης Μπάσης δεν επισκέπτεται για πρώτη φορά τα Χανιά, τα οποία χαρακτηρίζει “πανεμόρφα” και με έντονη πολιτιστική δραστηριότητα.

Τα “Χανιώτικα νέα” είχαν την ευκαιρία να μιλήσουν με τον Δημήτρη Μπάση και για τη μουσική του πορεία, τους καθοριστικούς σταθμούς της καριέρας του, αλλά και για τα μελλοντικά του σχέδια:

Πώς προέκυψε το τραγούδι στη ζωή σας;

Από πολύ μικρός κατάλαβα ότι αυτό που θα ήθελα να κάνω στη ζωή μου επαγγελματικά και αυτό που με κάνει ευτυχισμένο είναι η ενασχόλησή μου με το τραγούδι, με τη μουσική γενικότερα.

Από 8 ετών ξεκίνησα ως ψάλτης παρακολουθώντας μαθήματα βυζαντινής μουσικής και στα 17 μου πήρα το πτυχίο μου.

Στη διάρκεια της εφηβείας βέβαια και όσο μεγάλωνα ανακάλυπτα τον κόσμο της μουσικής, του λαϊκού τραγουδιού, μελετούσα τους τραγουδιστές της εποχής εκείνης και έτσι όταν μου δόθηκε η ευκαιρία ξεκίνησα τα επαγγελματικά μου βήματα από την πόλη μου, το Κιλκίς από ένα μαγαζί που έπαιζε live. Πολύ γρήγορα τον επόμενο χρόνο πήγα στη Θεσσαλονίκη και εκεί με ανακαλύπτει ο Σταμάτης Κραουνάκης, ο οποίος μου προτείνει να κατέβω στην Αθήνα και να συνεργαστώ με την Αλκ. Πρωτοψάλτη και την ομάδα της. Αυτό ήταν η αφορμή να κατέβω στην Αθήνα και να αρχίσει η διαδρομή μου.

Ποια εκτιμάτε ως την κορυφαία στιγμή -σταθμό στην πολυετή καριέρα σας;

Υπάρχουν αρκετές στιγμές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν κορυφαίες, υπάρχουν και κάποιες στιγμές “μικρότερες”, αλλά και αυτές πολύ καθοριστικές.

Το ότι ήρθε να με δει το 1993 στη Θεσσαλονίκη ο Σταμάτης Κραουνάκης, επειδή έφτασε στα αφτιά του ότι ένας πιτσιρικάς τραγουδάει πολύ καλά σε μία μπουάτ, είναι πολύ σημαντική στιγμή.

Κορυφαία στιγμή είναι η συνάντηση με τον Μίκη Θεοδωράκη και η επαγγελματική σχέση που αποκτήσαμε, γιατί είχα την τύχη να με επιλέξει ως δεύτερο εκτελεστή του έργου του “Το τραγούδι του νεκρού αδερφού” από τα σπουδαιότερα έργα του συνθέτη.

Το 1961 που πρωτοκυκλοφόρησε το έργο αυτό και το τραγούδησε ο Γρηγόρης Μπιθικώτσης, κάποια τραγούδια είχαν λογοκριθεί και του απαγόρευσαν να τα βάλει στον δίσκο τότε. Το 2001 ήθελε να μας δώσει ολοκληρωμένα πια το έργο αυτό με τα τρα-

Προσπαθούμε με το τραγούδι να ενώσουμε τον κόσμο, να δώσουμε λίγο χρώμα στο γκριζο

γούδια που είχαν απαγορευτεί τότε και με επέλεξε για ερμηνευτή. Ήταν μεγάλη τιμή για μένα.

Με τον Μίκη κάναμε άλλον έναν δίσκο με επανεκτελέσεις δικών του τραγουδιών με τίτλο “Η Αγάπη είναι φωτιά”.

Από τότε, με τον Μίκη, έχω συνεργαστεί πολλές φορές. Στην τελευταία συναυλία που διύθυνε ο Μίκης στο Ηρώδειο, τραγουδούσα εγώ “Τραγούδι του νεκρού αδερφού”. Έχω μία μόνιμη συνεργασία με τη λαϊκή ορχήστρα “Μίκης Θεοδωράκης”, οπότε όλα αυτά μαζί συντελούν στο να

είναι ο μεγαλύτερος σταθμός στην καριέρα μου.

Ένας ακόμη σημαντικός σταθμός ήταν η συνεργασία μου με τον Χρήστο Νικολόπουλο, με τον οποίο πρωτοσυνεργάστηκα δισκογραφικά και τραγούδια του που ερμήνευσα έγιναν επιτυχίες.

Από και και πέρα έχω πάρα πολλές στιγμές που ήταν σημαντικές για τη διαδρομή μου, έχω σχεδόν δουλέψει με όλους τους σπουδαίους καλλιτέχνες και άλλους συντελεστές του χώρου και απ’ όλους κάτι πήρα για να ολοκληρωθώ και να γίνω καλύτερος.

Με ποιον συνθέτη που δεν έχετε συνεργαστεί μέχρι τώρα θα επιθυμούσατε να συνεργαστείτε;

Ένας συνθέτης που θαυμάζω και ήθελα πάντα να συνεργαστώ είναι ο Θάνας Μικρούτσικος.

Αυτή η συνεργασία έχει έρθει εδώ και τρία χρόνια, συνεργαζόμαστε σε επίπεδο εμφανίσεων, συναυλιών και στον δίσκο που ετοιμάζω και θα κυκλοφορήσει μέσα στον χειμώνα μου γράφει τραγούδια και ο Θάνας Μικρούτσικος.

Έτσι άλλη μία επιθυμία μου, δηλαδή η συνεργασία μου με τον Θάνα έχει γίνει πραγματικότητα. Και επειδή η ζωή συνεχίζεται, ποτέ δεν ξέρω τι θα εμφανιστεί μπροστά μου. Είμαι ένας ανήσυχος άνθρωπος, που ψάχνει διαρκώς.

Σε ποιον βαθμό εκτιμάτε ότι επηρέασε η οικονομική κρίση το ελληνικό τραγούδι; Η κρίση επηρεάζει τον καλλιτέχνη;

Το ελληνικό τραγούδι, οι καλλιτέχνες και

όλος ο κόσμος του πολιτισμού και του θεάματος με την ευρύτερη έννοια έχουν επηρεαστεί από την οικονομική κρίση, γιατί κι εμείς είμαστε μέρος αυτής της κοινωνίας. Το τραγούδι και ο χώρος του θεάματος αντιμετωπίζει πρόβλημα, διότι ο κόσμος που μας ακολουθεί έρχεται από το υστέρημά του και από τους οικογενειακούς οικονομικούς προϋπολογισμούς δύσκολα κάποιος “βγάξει” χρήματα για να παρακολουθήσει μια παράσταση. Αρα υπάρχει μεγάλη πτώση και στον δικό μας χώρο. Αλλά το αντιμετωπίζουμε, δεν το βάζουμε κάτω και προσπαθούμε με το τραγούδι να ενώσουμε τον κόσμο, να δώσουμε λίγο χρώμα στο γκριζο. Ελπίζω να πάνε τα πράγματα καλύτερα.

Το δισκογραφικό ντεμπούτο του Δημήτρη Μπάση έγινε με δυο συμμετοχές στα έργα του Σταμάτη Κραουνάκη “Όταν Έρχονται οι φίλοι μου”, στο οποίο συμμετέχει με δύο τραγούδια και στο soundtrack “Το Τρίτο Στεφάνι”, που συμμετέχει με ένα τραγούδι. Το ’96 τον ανακαλύπτει ο Χρήστος Νικολόπουλος, συνεργάζεται μαζί του σε ζωντανές εμφανίσεις και το ’97 κυκλοφορεί ο πρώτος του προσωπικός δίσκος με τίτλο “Με τη φόρα του ανέμου” (μουσική Χρήστου Νικολόπουλου και Κώστα Φαλκώνη και στίχοι του Χρήστου Παπαδόπουλου).

Οκτώ μήνες αργότερα κυκλοφορεί το soundtrack του σίριαλ “Ψίθυροι καρδιάς” με τη μουσική του Χρήστου Νικολόπουλου και στίχους της Ελένης Πανατσούλια, το οποίο γνωρίζει επιτυχία άνευ προηγουμένου, αφού αγγίζει τις 120.000 πωλήσεις και η φωνή του Δημήτρη Μπάση ακούγεται απ’ άκρη σ’ άκρη της Ελλάδας, αλλά και στο εξωτερικό.

Όταν ο Μίκης Θεοδωράκης συνάντησε τον Δημήτρη Μπάση βγήκαν δυο δίσκοι με επανεκτελέσεις τραγουδιών του μεγάλου συνθέτη.

Η ναυτική συλλογή του Horatio Nelson στο Ναυτικό Μουσείο Κρήτης

ΜΑΝΩΛΗΣ
ΠΕΤΡΑΚΗΣ*

ετά από έναν μήνα φιλοξενίας της ναυτικής συλλογής του ναυάρχου Horatio Nelson στο Ναυτικό Μουσείο Κρήτης, με χαρά μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι τόσο οι Χανιώτες όσο και οι επισκέπτες της πόλης μας, έδειξαν θερμό ενδιαφέρον γι' αυτά τα σπάνια εκθέματα. Ο κόσμος "αγκάλιασε" τη συλλογή και επισκέφτηκε, ακόμη και πάνω από μία φορά, το Ναυτικό Μουσείο Κρήτης, θέλοντας να πάρει μία γεύση από την ιστορία του ναυάρχου. Ο ίδιος ο Nelson άλλωστε αποτέλεσε ένα σημαντικό πρόσωπο καθοριστικό για τον ρου της ναυτικής ιστορίας καθώς και της παγκόσμιας ιστορίας γενικότερα.

Ειδικά στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου, ο ναύαρχος Nelson έδρασε κατά τους Ναπολεόντειους πολέμους με τρόπο που επηρέασε την πορεία του Ελληνισμού προς την εθνική επανάσταση του 1821. Με τη νίκη του στη ναυμαχία του Νείλου, η Μεσόγειος μετατρέπεται σε αγγλική λίμνη. Η διάσπαση του αποκλεισμού των παραλιών των χωρών που βρισκόνταν υπό τον έλεγχο ή ήταν σύμμαχοι της Γαλλίας από τους ριψοκίνδυνους Έλληνες ναυτικούς με τα μικρά και ευέλικτα πλοία τους, τους επέτρεψε να πλουτίσουν.

Η παράδοση που θέλει τον Μισούλη να συλλαμβάνεται από τον Nelson σε κάποια αποτυχημένη του προσπάθεια παραβίασης του αποκλεισμού της Τουλούπης μάλλον είναι μύθος, αλλά δείχνει τον τρόπο που οι Έλληνες αντιλαμβάνονταν τη δράση του αγγλικού στόλου στη Μεσόγειο κατά τα χρόνια των Ναπολεόντειων πολέμων. Η απόκτηση πλούτου από τα κέρδη του εμπορίου επιτάχυνε κατά πολύ τον ελληνικό διαφωτισμό και η επένδυση σε όλο και μεγαλύτερα πλοία από τους κερδοσκόπους, οδήγησε στη δημιουργία του ναυτικού του Αγώνα.

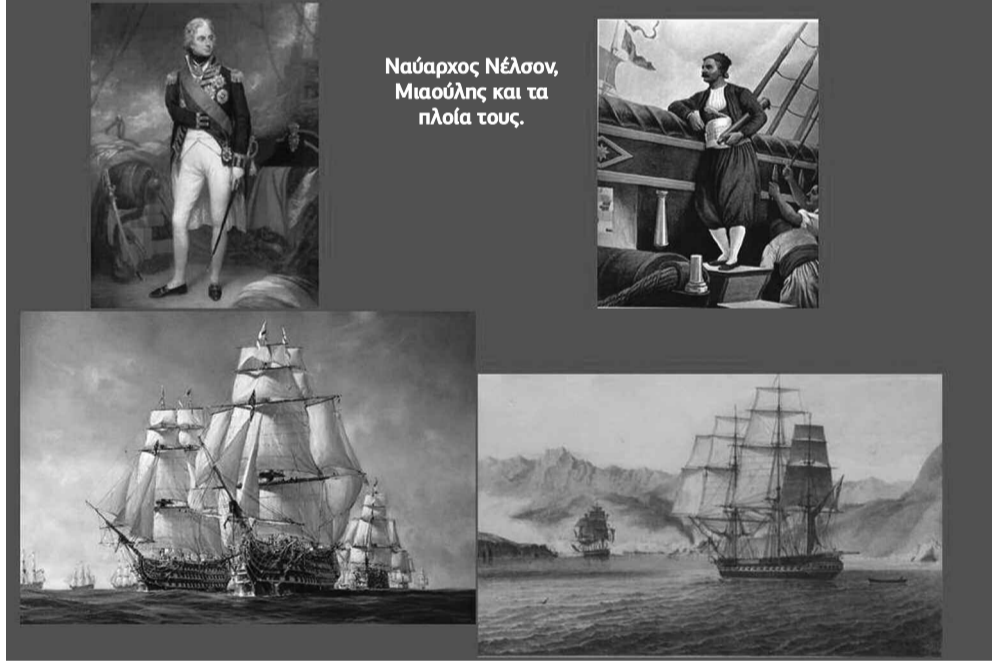
Υπάρχει όμως και μια περίπτωση κατά την οποία ο Nelson ενεπλάκη άμεσα με το μέλλον των υπόδουλων Ελλήνων και το τεκμήριο γι' αυτό βρίσκεται στη συλλογή μας. Πρόκειται για την περίοδο της ναυμαχίας του Νείλου. Πράγματι, μετά την καταστροφή του γαλλικού στόλου στη ναυμαχία του Νείλου, η Ρωσία και η Τουρκία με την συγκατάθεση της Αγγλίας απο-

φάσισαν να συστήσουν ρωσοτουρκική συμμαχία εναντίον των επεκτατικών βλέψεων του Ναπολέοντα στην Ανατολή. Εκμεταλλευόμενες την υποκινούμενη από την Αριστοκρατία δυσανεμία των κατοίκων των Ιονίων Νήσων για τους Γάλλους, ο ρωσοτουρκικός στόλος υπό τον ναύαρχο Ουτσακόφ, ξεκίνησε από τα Κύθηρα, τον Σεπτέμβριο του 1798, την κατάληψη των Επτανήσων.

Τον Οκτώβριο του ίδιου έτους, ο Nelson, από τη Νάπολη της Ιταλίας, ονομαστικά σύμμαχος των Οθωμανών και των Ρώσων, στέλνει προκήρυξη στους κατοίκους των Επτανήσων, προτρέποντάς τους να υψώσουν την αγγλική σημαία για να αποφύγουν να βρεθούν «για το ερχόμενο χειρότερα από τους ξένους γείτονές σας». Η προκήρυξη αυτή του Nelson κατά πάσα πιθανότητα έγινε με δική του πρωτοβουλία, με το σκεπτικό ότι τα Ιόνια νησιά σίγουρα δεν θα έπρεπε να μετατραπούν σε βάσεις μιας μόνιμης παρουσίας του ρωσικού στόλου στη Μεσόγειο, ενώ θα ήταν χρήσιμα σαν βρετανικό προτεκτοράτο στην περιοχή. Τελικά πάντως ο ρωσοτουρκικός στόλος ολοκλήρωσε την κατάληψη των Επτανήσων στις 20 Φεβρουαρίου 1799. Με τη Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης, στις 21 Μαρτίου 1800, η Επτανήσος Πολιτεία αυτονομήθηκε υπό την επικυριαρχία της Υψηλής Πύλης και την προστασία των θρησκευτικών δικαιωμάτων των κατοίκων της, από τον Αυτοκράτορα της Ρωσίας. Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε το πρώτο ημιαυτόνομο

Τμήμα της Εκθεσης, οστείνια μοντέλα, μοντέλα πολεμικών πλοίων.

Ναύαρχος Νέλσον, Μισούλης και τα πλοία τους.

ελληνικό κρατίδιο 21 χρόνια πριν από την επανάσταση.

Ο Nelson είχε την τύχη να βρει τον θάνατο στο απόγειο της δόξας του, το 1805 κατά τη ναυμαχία του Trafalgar. Εξασφάλισε έτσι την υστεροφημία του και έγινε, για τις επόμενες γενιές των αξιωματικών και πληρωμάτων του βρετανικού,

αλλά και όλων των Πολεμικών Ναυτικών του κόσμου, το πρότυπο του ναυάρχου, ηγέτη, αγαπητού στα πληρώματά του, που τα οδηγεί στον θρίαμβο. Οι ναυτικές επιτυχίες που σημείωσε ο Nelson εξασφάλισαν την αγγλική κυριαρχία των θαλασσών όχι μόνο κατά τους Ναπολεόντειους πολέμους, αλλά και

για αρκετό χρονικό διάστημα μετά τη λήξη τους. Οι αναμφίβολες γητικές του ικανότητες και η ικανότητα να εμπνέει τους συμπολεμιστές του αναγνωρίζονται ως σήμερα με την έκφραση "Nelson touch" που χρησιμοποιείται για στρατιωτικούς ηγέτες με τα δικά του προσόντα.

Θεωρείται ένας από τους πλέον αναγνωρισμένους εθνικούς ήρωες στη Βρετανία, γεγονός που μας τιμά ακόμη περισσότερο σαν Ναυτικό Μουσείο Κρήτης, αφού είχαμε την τύχη να συνεργαστούμε με το Ίδρυμα Αικ. Λασκαρίδη και να μας παραχωρήσει για ένα διάστημα αυτή τη σπουδαία συλλογή, η οποία αποτελείται από ιδιόγραφες επιστολές του Λόρδου Ναυάρχου Nelson, πολλά προσωπικά του αντικείμενα, πίνακες, θαλασσογραφίες, χαρακτηριστικά έργα και οστείνια μοντέλα διαφόρων πολεμικών πλοίων κατασκευασμένα από Γάλλους αιχμαλώτους των Ναπολεόντειων πολέμων. Θεωρούμε ότι και το υπόλοιπο διάστημα της παραμονής της συλλογής στον χώρο μας, η απήχηση θα είναι εξίσου μεγάλη και θα χαρούμε να υποδεχούμε τόσο τους Χανιώτες και τους ξένους επισκέπτες της πόλης μας στο Ναυτικό Μουσείο Κρήτης. Η έκθεση αυτή θα παραμείνει στο Μουσείο μας μέχρι την 31η Αυγούστου 2015.

* αρχιπλοίαρχος Π.Ν. (μ) ε.α., πρόεδρος Ναυτικού Μουσείου Κρήτης

Πίνακες Συλλογής, Μάχης της Κοπεγχάγης.

παιδότοπος

40ο ΔΗΜ. ΣΧ. ΑΘΗΝΑΣ

Στη θάλασσα μία φορά...

Επιμέλεια:
**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!

“Στη θάλασσα μια φορά” είναι ο τίτλος ενός περιβαλλοντικού παραμυθιού, που κυκλοφορήθηκε σε βιβλίο, σαν καρπός ενός σχετικού προγράμματος, από το 40ο Δημ. Σχ. Αθήνας, διευθύντρια του οποίου ήταν η φίλη μου

Γιάννα Μαργαρίτη (δικό της το κείμενο, της Ελπίδας Δημόγιαννη η ζωγραφική και της Δέσποινας Νταντή η ηλεκτρονική επεξεργασία και απόδοση) και που τυχαία το βρήκα στα καρτιά μου τις προάλλες. Καλά κρατεί ακόμα το καλοκαίρι σκέφτηκα, τι καλύτερο απ’

το να φιλοξενήσω ένα απόσπασμα, απ’ αυτό το παραμύθι διανθισμένο με τις ζωγραφιές του στον σημερινό «Παιδότοπο»! Αμ έπος, αμ έργον, λοιπόν! Πάμε θάλασσα μαζί με μια παρέα μικρών παιδιών και τη δασκάλα τους, σε μια θάλασσα που δεν είναι, ωστόσο, καθόλου, μα καθόλου, καθαρή... Κι αν

έχουμε να μάθουμε πράγματα απ’ τα παραμύθια! Το πρώτο που θέλω να πω. Οι δάσκαλοι φεύγουν, το έργο τους μένει, το δεύτερο. Συγχαρητήρια, έστω και με κάποια καθυστέρηση, Γιάννα!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

1 Μια παρέα από μικρά παιδιά περπατούσαν στην παραλία. Συζητούσαν για τα πολλά χρωματιστά σκουπίδια που είχαν σκεπάσει την όμορφη ακτή. Ξαφνικά έπεσαν πάνω σ’ ένα παγωμένο γλαράκι. Παραξευμεμένα έτρεξαν κοντά στη δασκάλα τους.

- Κυρία αυτό το γλαράκι έχει λερωμένα φτερά, που μυρίζουν πετρέλαιο. Τρέμει από το κρύο και δεν μπορεί να πετάξει.

2 Πριν τελειώσουν τα λόγια τους, η θάλασσα αγρίεψε και μέσα απ’ τα κύματα ξεπετάχτηκε μια όμορφη γοργόνα. Είπε κάποια λόγια μαγικά. Τα παιδιά βρέθηκαν κοντά της χωρίς να το καταλάβουν. Εκείνη πήρε απ’ τα χέρια τους το γλαράκι και όλοι μαζί χάθηκαν στα βάθη της θάλασσας.

3 Στην αρχή φοβήθηκαν, αλλά γρήγορα ξεθάρρεψαν και άρχισαν να απολαμβάνουν το ταξίδι. Κρατούσαν την ουρά της γοργόνας και δεν χόρταιναν να κοιτάζουν τα διάφορα είδη φυτών και ψαριών, τα χταπόδια, τα καλαμάρια, τις σουπιές και ένα σωρό άλλα, γνωστά και άγνωστα θαλασσινά. Τα παιδιά θαύμαζαν τις ομορφιές του βυθού.

4 Ξαφνικά η γοργόνα σταμάτησε. Ένα τεράστιο άσπρο κτήριο εμφανίστηκε μπροστά τους. Η πόρτα του άνοιξε και παρουσιάστηκε ένας πελώριος καρχαρίας. Φορούσε κάτασπρα ρούχα και μεγάλα γυαλιά. Πήρε με προσοχή στα χέρια του το γλαράκι.

- Πάλι το πετρέλαιο... Κάτι πρέπει να γίνει επιτέλους, μουρμούρισε. Εκείνη τη στιγμή πρόσεξε τα παιδιά και σταμάτησε. Κοίταξε τη γοργόνα με απορία.

- Είναι παιδιά των ανθρώπων. Έσωσαν το γλαράκι. Θα μας βοηθήσουν να σώσουμε και τη θάλασσα, απάντησε η γοργόνα.

- Ελάτε μέσα, είπε ο καρχαρίας.

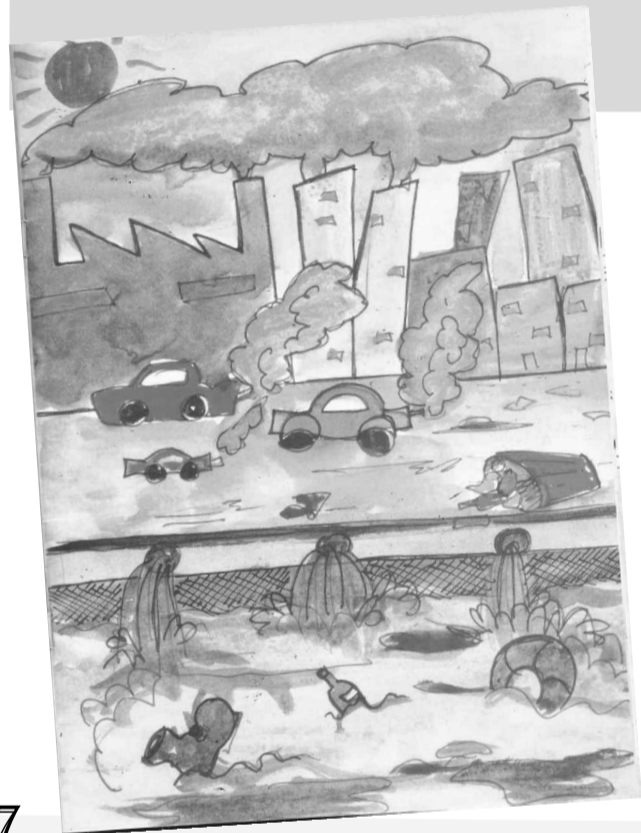
5 Μπήκαν στο Νοσοκομείο. Τους οδήγησε σ’ έναν μικρό κάτασπρο θάλαμο. Επάνω στο κρεβάτι ένα δελφίνι βογκούσε. Ο γιατρός - καρχαρίας το χάρηξε με αγάπη.

- Κάνε υπομονή καλό μου δελφινάκι, θα περάσει ο πόνος. Μην ξεχνάς ότι βγάλαμε ένα μεγάλο πλαστικό μπουκάλι από το στομάχι σου. Σε έναν άλλο θάλαμο μια φάλαινα υπέφερε ξαπλωμένη.

- Κατάπιε μια πλαστική σακούλα. Κόντεψε να πεθάνει, είπε ο καρχαρίας.

Μπήκανε και σε άλλα δωμάτια και είδαν πολλές χελώνες και ψάρια, μικρά και μεγάλα, να υποφέρουν. Ένας μεγάλος θάλαμος ήταν γεμάτος θαλασσοπούλια. Αλλά είχαν καταπιεί πλαστικά, άλλα γυαλιά, άλλα ήταν βουτηγμένα στο πετρέλαιο.

6 Ο καρχαρίας τους είπε ότι πάρα πολλά ψάρια και πουλιά πέθαιναν κάθε μέρα από τη μόλυνση της θάλασσας. Μιλούσε πολύ θυμωμένα. Κατηγορούσε τους ανθρώπους.

7 - Πότε επιτέλους θα καταλάβουν πως οι μεγάλες κηλίδες που αφήνουν τα πετρελαιοφόρα στη μέση της θάλασσας απλώνονται παντού και σκοτώνουν φυτά, ζώα και πουλιά, που ζουν στη θάλασσα και στις ακτές;

- Πότε θα καταλάβουν ότι οι υπόνομοι, που καταλήγουν στη θάλασσα, τη γεμίζουν με επικίνδυνα μικρόβια που αρρωσταίνουν τα ψάρια, αλλά και τους ανθρώπους, που θα τα φάνε ή θα κολυμπήσουν εκεί;

- Δεν μπορούν να σκεφτούν ότι τα απόβλητα των εργοστασίων τους δηλητηριάζουν οτιδήποτε ζει στη θάλασσα;

- Δεν μπορούν να φανταστούν ότι τα σκουπίδια, πλαστικά, γυαλίνα, τενεκεδάκια, όπου και αν τα πετάξουν, θα καταλήξουν στη θάλασσα;

- Πότε θα καταλάβουν πως δεν καταστρέφουν μόνο τη ζωή της θάλασσας, αλλά και τη δική τους;

**Η θάλασσα είναι πηγή ζωής.
Ας την προστατέψουν επιτέλους!**

8 Τα παιδιά είχαν σκύψει το κεφάλι όση ώρα μιλούσε ο καρχαρίας.

- Τώρα πια δεν γίνεται τίποτα, μουρμούρισε η Νίκη.

- Δεν έχεις δίκιο Νίκη. Ποτέ δεν είναι αργά, είπε η γοργόνα. Ολα μπορούν να αλλάξουν, αν εμείς το πιστέψουμε. Αν ο καθένας από μας καταλάβει πόσο σημαντικό είναι να μην πετάμε τα σκουπίδια, αλλά να τα βάζουμε μέσα στους κάδους. Αν εμείς προσέχουμε, θα μπορέσουμε να πείσουμε και τους άλλους. Εσείς θα πείσετε και τους μεγάλους να προστατέψουν τις ακτές και τις θάλασσες. Να μη ξεχάσετε ποτέ τα θυμωμένα λόγια του γιατρού καρχαρία και να θυμάστε πάντα πως...

Μαζί με τη θάλασσα κινδυνεύει και η ζωή όλων μας.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *LAVATERA arborea* L. (Λαβατέρα ή Μαλάχη η δενδρώδης). Το φυτό είναι γνωστό και ως *Malva arborea* ή ως *Malva eriocalyx*. Το 1998 προτάθηκε να μετονομασθεί το φυτό σε *Malva dendromorpha*, ακόμα όμως επικρατεί η ονομασία *Lavatera arborea*. Ανήκει στην οικογένεια των Μαλαχιδών.

Λαβατέρα ή Μαλάχη η δενδρώδης

Η κοινή της ονομασία είναι δενδρομολόχα. Τη συναντούμε και με τις ονομασίες Μποντικιά, Σαρδελόβγιολα ή Κολοκυθόβγιολα.

Φύεται σε Ευρώπη, Μεσογειακές χώρες και Μικρά Ασία. Εγκλιματίστηκε στις παράλιες περιοχές της δυτικής Ευρώπης. Τη συναντούμε σε βραχώδεις περιοχές των ακτών, αλλά το φυτό έχει ξεφύγει από τους κήπους που την καλλιεργούσαν ως καλλωπιστικό και αυτοφύεται σε πολλές και διάφορες περιοχές.

Είναι εύρωστο διετές φυτό. Φτάνει σε ύψος τα 2,5 μέτρα. Ανθικό στέλεχος ξυλώδες στη βάση του, χνουδωτό σε όλο το ύψος του. Φύλλα με-

γάλα, καρδιοειδή, με οδοντωτή παρυφή, με 5 έως 7 τριγωνικούς λοβούς, που μοιάζουν στο σχήμα με τα φύλλα του κισσού. Έχουν αραιό τρίχωμα στην πάνω επιφάνεια και πυκνό στην κάτω. Άνθη με διάμετρο 5 εκατοστών και με πέταλα ρόδινα-πορφυρά. Τα άνθη του είναι όμορφα, μεγάλα, ροδόχρωμα ή ιώδη και φύονται μονήρη στις μασχάλες των φύλλων ή κατά επάκριες ταξιανθίες. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχουν και αρσενικά και θηλυκά όργανα) και γονιμοποιούνται από έντομα.

Οι σπόροι και τα φύλλα του φυτού είναι βρώσιμα.

Η ελληνική κλωρίδα περιλαμβάνει εννιά είδη του φυτού.

Είναι φυτό το οποίο ανέχεται το θαλασσινό νερό, σε ποσοστό μέχρι και 100%. Αυτό γίνεται γιατί έχει την ιδιότητα να αποβάλλει το αλάτι του θαλασσινού νερού μέσω των αδένων των φύλλων του. Αυτό του δίνει σημαντικό πλεονέκτημα έναντι άλλων καλλωπιστικών φυτών σε παραθαλάσσιες περιοχές.

Τα πουλιά συμβάλλουν σημαντικά στην εξάπλωση του φυτού με τη μεταφορά των σπόρων του σε διάφορες παραθαλάσσιες περιοχές. Οι σπόροι περιβάλλονται σε ένα αδιαπέραστο εξωτερικό περίβλημα, το οποίο συμβάλλει στο να παραμείνει βιώσιμος ο σπόρος για πολλά χρόνια, ακόμα και αν έχει για χρόνια μείνει μέσα σε θαλασσινό νερό.

Ιστορικά στοιχεία:

Οι αρχαίοι Έλληνες γνώριζαν ότι είναι βλεννώδες βότανο και ότι η δράση του ήταν καταπραυντική.

Την ονομασία του το φυτό πήρε από τους αδελφούς Lavarter δύο Ελβετούς γιατρούς και φυσιοδίφες του 17ου αιώνα.

Στη λαϊκή ιατρική χρησιμοποιούσαν το κατά-

πλασμα των φύλλων για τη θεραπεία των εγκαυμάτων.

Τα φύλλα τα χρησιμοποιούσαν ακόμη σε διαστρέμματα. Τα μούλιαζαν σε ζεστό νερό και τα τοποθετούσαν πάνω στην πληγείσα περιοχή. Στις αγροτικές περιοχές έδιναν στα παιδιά να μασήσουν τη ρίζα του βοτάνου μόλις εμφανιζόντουσαν τα πρώτα δόντια.

Τα χρησιμοποιούσαν όμως και ως εναλλακτική λύση για το χαρτί τουαλέτας.

Τον 19ο αιώνα θεωρούσαν το φυτό θρεπτική τροφή για τα ζώα και σε μερικές περιοχές ακόμη το χρησιμοποιούν ως ζωτροφή.

Στην Κρήτη οι γεωργοί τη σέβονταν και δεν την ξεριζώνουν. Τη θεωρούν φυτό που ομορφαίνει τα χωράφια τους. Την ονομάζουν Μποντικιά, γιατί οι αρουραίοι τρώνε τη ρίζα της.

Συστατικά - Χαρακτήρας:

Το φυτό περιέχει βλεννώδεις ουσίες, αιθέριο έλαιο και ταννίνη.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή:

Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Σεπτέμβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται φύλλα, άνθη και ρίζα. Άνθη και φύλλα συλλέγονται από Ιούλιο μέχρι Σεπτέμβριο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις:

Είναι βότανο μαλακτικό, αποχρεμπτικό και καταπραυντικό. Συνιστάται εναντίον των ερεθισμών και των φλεγμονών, του κατάρρου των αναπνευστικών οδών και σε περιπτώσεις γαστρεντερίτιδας.

Το αφέψημα του χρησιμοποιείται εσωτερικά

εναντίον παθήσεων του πεπτικού και ουροποιητικού συστήματος

Χρησιμοποιείται ακόμη υπό μορφή καταπλάσματος. Το αφέψημα του βοτάνου στο μπάνιο ασκεί καταπραυντική δράση σε περιπτώσεις ερεθισμών. Υπό μορφή πλύσεων δρα εναντίον των φλεγμονών του στόματος.

Παρασκευή και δοσολογία:

Το βότανο χρησιμοποιείται υπό μορφή αφεψήματος για εσωτερική χρήση, ως κατάπλασμα, μέσα σε νερό μπάνιου ή με γαργαρισμούς.

Προφυλάξεις:

Δεν αναφέρονται παρενέργειες.

